

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Martii Et Aprilis

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10259

De S. Mellito abbate & episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77384)

DE MELLITO ABBATE ET PRIMO APVD AN
GLOS LONDONIENSI EPISCOPO, EX HISTORIA
Ecclesiast. Gentis Anglorum venerabilis Bedæ presbyteri.

24. Aprilis.
Ecclef. hist.
lib. 1. cap. 29.

Dapa Gregorius (eius nominis primus) Augustino Episcopo (quia suggererat ei, multam quidem sibi esse messem, sed operarios paucos) misit cum legatarijs suis plures cooperatores ac verbi ministros: in quibus primi & præcipui erant Mellitus, Iustus, Paulinus, Rufinianus: & per eos generaliter vniuersa, quæ ad cultum erant ac ministerium Ecclesiæ necessaria, vasa videlicet sacra & vestimenta altarium, ornamenta quoque ecclesiarum, & sacerdotalia vel clericalia indumenta: sanctorum etiam Apostolorum ac martyrum reliquias, necnon & codices plurimos. Misit etiam literas, in quibus significat, se ei pallium direxisse.

Lib. 2. cap. 3. Anno Dominicæ in carnationis sexcentesimo quarto, Augustinus Britanniarum archiepiscopus ordinauit duos episcopos, Mellitum videlicet & Iustum: Mellitum quidem, ad prædicandum prouinciæ Orientalium Saxonū, qui Thamesi fluuio dirimuntur à Cantio, & ipsi Orientali mari cōtigui, quorum metropolis Londonia ciuitas est, super ripam præfati fluminis posita, & ipsa multorū emporium populorum, terra marique venientium: in qua videlicet gente tunc temporis Saberethus, nepos Edelberthi ex sorore Rricula, regnauit, quanuis sub potestate positus eiusdē Edelberthi, qui omnibus, vt supra dictum est, vsque ad terminum Humbri fluminis Anglorum gentibus imperabat. Vbi verò & hæc prouincia verbum veritatis, prædicante Mellito, accepit, fecit rex Edelberthus in ciuitate Londonia ecclesiam S. Pauli Apostoli, in qua locum sedis episcopalis & ipse & successores eius haberent. Iustum verò in ipso Cantio Augustinus ordinauit episcopum in ciuitate Dorouerni, quam gens Anglorū à primario quodam illius, qui dicebatur Rotschefer, cognominat. Distat autem à Dorouerni millibus passuum fermè viginti quatuor ad Occidentem, in qua rex Edelberthus ecclesiam beati Andree Apostoli fecit: qui etiam episcopis vtriusque huius ecclesiæ dona multa, sicut & Dorouerniensis, obtulit: sed & territoria ac possessiones in vsum eorum, qui erant cum episcopis, adiecit.

Lib. 2. cap. 4. Deinde cum iam obiisset Augustinus, Mellitus Londoniæ episcopus venit Romam, de necessarijs ecclesiæ Anglorum causis cum Apostolico Papa Bonifacio tractaturus. Et cum idem Papa reuerendissimus cogeret Synodum episcoporum Italia, de vita monachorum & quiete ordinaturus, & ipse Mellitus inter eos assedit anno octauo Imperij Phocatis Principis, indictione 13. tertia die Calendarum Maiarum: vt quæquæ regulariter erant decreta, sua quoque autoritate subscribens confirmaret, ac in Britanniam rediens, secum Anglorum ecclesiæ mandata atque obseruanda deferret vnâ cum epistolis, quas idem Pontifex Deo dilecto archiepiscopo Laurentio & clero vniuerso, similiter & Edelbertho regi atque genti Anglorum direxit.

Lib. 2. cap. 3. At verò post mortem Edelberthi, cum filius eius Eadbaldus regni gubernacula suscepisset, magno tenellis adhuc ibi Ecclesiæ crementis detrimento fuit. Siquidem non solum Christi fidem recipere noluerat, sed & fornicatione pollutus est tali, qualem nec inter gentes auditâ Apostolus testatur, ita vt vxorem patris haberet. Quo vtroque scelere occasionem dedit ad priorem vomitum reuertendi ijs, qui sub imperio sui parentis, vel fauore vel timore regio, fidei & castimoniam iura susceperant. Nec superne flagella districtiōnis perfido regi castigando vel corrigendo defuere. Nam crebra mentis vefania, & spiritus immundi inuasiōne premebatur. Auxit autem procellam huiusmodi perturbationis etiam mors Saberethi regis Orientaliū Saxonum: qui vbi regna perennia petens, tres filios suos, qui pagani perdurauerant, regni temporalis heredes reliquit, coeperunt illi mox idololatriam, quam, viuento eo, aliquantulum intermississe videbantur, palam seruire, subiectisque populis idola colendi liberam dare licentiam. Cumque viderent pontificem (Mellitum) celebratis in ecclesia Missarum solennijs, Eucharistiam populo dare, dicebant, vt vulgò fertur, ad eum, barbara inflati stultitia: Quare non & nobis porrigis panem nitidum, quæ & patri nostro Saba (sic nanque cum appellare consueuerant) dabas, & populo adhuc dare in ecclesia non desistis? Quibus ille respondēbat: Si vultis abluī fonte illo salutari, quo pater vester ablutus est, potestis etiam panis

Eadbaldus
rex officit
Christiani-
simo.
1. Cor. 5.

panis sancti, cui ille participabat, esse participes: sin autem lauacrum vitæ contemnit, nullatenus valetis panem vitæ percipere. At illi: Nolumus, inquit, fontem illum intrare: quia nec illo opus nos habere nouimus: sed tamen pancillo refici volumus. Cumque diligenter ac sepe ab illo essent admoniti, nequaquam fieri posse, vt absque purgatione sacrosancta quis oblationi sacrosanctæ communicet, ad vltimum furore commoti, aiebant: Si non vis assentire nobis in tam facili causa, quam petimus, nõ poteris iam in nostra prouincia demorari. Et expulerunt eum, ac de suo regno cum suis abire iusserunt. Qui expulsus indè, venit Cantium, tractaturus cum Laurentio & Iusto coepiscopis, quid in his esset agendū: decretumque est cõmuni consilio, quia satius esset, vt omnes in patriam redeuntes, libera ibi mente Domino deseruirent, quam inter rebelles fidei barbaros sine fructu residerent. Discessere itaque primò Mellitus ac Iustus, atque ad partes Gallia secessere, ibi rerum finem expectare disponentes. Sed non multo post tempore reges, qui præconem à se veritatis expulerat, daemonicis cultibus impune seruiebant. Nam egressi contra gentem Genissorum in prælium, omnes pariter cum sua militia corruerunt: nec sic, licet authoribus perditis, excitatum ad scelera vulgus potuit corrigi, atque ad simplicitatē fidei & charitatis, quæ est in Christo, reuocari.

Mellitus
expellitur
e sede sua.

It cū Iusto
in Gallias.

Postea autem Eadbaldus rex, anathematizato omni idololatriæ cultu, abdicato cõnubio non legitimo, suscepit fidem Christi, & baptizatus, ecclesiæ rebus quantum valuit, in omnibus consulere ac fauere curauit. Misit etiam in Galliam, & reuocauit Mellitum & Iustum, eosque ad suas ecclesias liberè instituendas redire præcepit. Qui post annum, ex quo abierant, reuersi sunt: & Iustus quidem ad ciuitatem Rosii, cui præfuerat, redijt: Mellitum verò Londonienses episcopum recipere noluerunt, idololatriis pontificibus magis seruire gaudentes. Non enim tanta erat ei, quanta patri ipsius, regni potestas, vt etiam nolentibus ac contradicentibus paganis, antistitem suæ posset ecclesiæ reddere. Veruntamen ipse cum sua gente, ex quo ad Dominum cõuersus est, diuinis se studuit mancipare præceptis. Denique & in monasterio beatissimi Apostolorū principis, ecclesiam sanctæ Dei genitricis fecit, quam consecrauit archiepiscopus Mellitus.

Lib. 2. cap. 6.

Redit in
Angliam.

Hoc enim regnante rege, beatus archiepiscopus Laurentius regnum cæleste conscendit, atque in ecclesia & monasterio sancti Apostoli Petri iuxta prædecessorem suum Augustinum sepultus est die quarto Nonarum Februariarum. Post quem Mellitus, qui erat Londoniæ episcopus, sedem Dorouernensis ecclesiæ tertius ab Augustino suscepit. Iustus autem adhuc superstes, Roffensem regebat ecclesiā: qui cum magna ecclesiam Anglorum cura ac labore gubernarent, susceperunt scripta exhortatoria à Pontifice Romanæ & Apostolicæ sedis Bonifacio, qui post Deus dedit ecclesiæ præfuit anno incarnationis Dominicæ 618. Erat autem Mellitus quidem corporis infirmitate, id est, podagra grauatus: sed mentis gressibus sanus, alacriter terrena quæque transiliens, atque ad cælestia regna semper amanda, petenda & quærenda peruolans. Erat carnis origine nobilis, sed culmine mentis nobilior. Denique, vt vnum virtutis eius, vnde cætera intelligi possint, testimonium referam: tempore quodam ciuitas Dorouernensis, per culpam incuriæ igne correpta, crebrescentibus cœpit flammis consumi. Quibus cum nullo aquarum iniectu posset aliquis obistere, iamque ciuitatis esset pars vastata non minima, atque ad episcopum furens se flamma dilataret, confidens episcopus in diuinum, vbi humanum deerat, auxilium, iussit se obuiam sæuientibus & huc illucque volantibus ignium globis efferri. Erat autem eo loci, vbi flammarum impetus maximè incumbebat, martyrium beatorum quatuor Coronatorum. Ibi ergò, perlatus obsequentum manibus episcopus, cœpit orando periculum infirmus abigere, quod firma fortium manus multum laborando nequiuerat. Nec mora, ventus, qui à meridie flans, vbi incendia sparserat, contra meridiem reflexus, primò vim furoris sui à læsione locorum, quæ contrà erant, abstraxit, ac mox funditus quiescendo, flammis pariter sopitis atque extinctis, compefcuit. Et quia vir Dei igne diuinæ charitatis fortiter ardebat, qui tempestates potestatum aërearum à sua suorumque læsione crebris orationibus vel exhortationibus repellere consueuerat, meritò ventis flammisque mundialibus præualere, & nē sibi suisque nocerent, obtinere poterat. Et hic ergò, postquam annis quinque rexit ecclesiam, Eadbaldo regnante migravit ad cælos, sepultusque est cum patribus suis in sæpedito monasterio & ecclesia beatissimi principis Apostolorum, anno ab incarnatione Domini sexcentesimo vicessimoquarto, die octauo Calendarum Maiarum.

Lib. 2. cap. 7.

Creatur Dorouernensis archiepiscopus.

Precibus ignem extinguit.